HLÁSNIK

noviny obce Slaská

ročník XVIII
číslo 1/2018

POHYB POĽOVNEJ ZVERI V OBCI

• Na základe ústnych podnetov od občanov požiadala obec Okresný úrad Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor o usmernenie ako postupovať v prípade výskytu poľovnej zveri v intraviláne obce. Dôvodom bola skutočnosť, že sa už stáva pravidlom, že v nočných hodinách sa táto zver voľne pohybuje v intraviláne obce, obmedzuje dopravu a spôsobuje škody na vysadených drevinách a krovinách a to nielen na verejných priestranstvách, ale aj v súkromných záhradách. Následkom škôd je vyschnutie mnohých drevín a krovín, nakoľko zásah poľovnej zveri do ich ekosystému bol devastačný. Na základe listu obce bolo na 5. apríla 2018 zvolaná pracovné stretnutie, ktorého sa okrem zástupcu okresného úradu, zúčastnil aj starosta obce a poľovný hospodár. Na uvedenom pracovnom stretnutí starosta obce požiadal zvýšiť lov raticovej zveri a ten lov zamerať aj na poľovné pozemky v blízkosti obce a v nižších polohách poľovného revíru. Poľovný hospodár skonštatoval, že k výskytu poľovnej zveri v intraviláne obce môže byť spôsobené aj tým, že obhospodarovatelia poľnohospodárskych pozemkov k.ú. Slaská a Kosorín oplocujú čím ďalej viac poľnohospodárskej pôdy, ktorá je zároveň aj poľovným pozem-

Pokračovanie na str. 2

PÚŤ PRI BODAMSKOM JAZERE

• Po ponuke rodáka Olivera Černáka vybrať sa po stopách svätého Gála – patróna nášho kostola - som neváhala ani minútu. Veď kedy budem mať možnosť navštíviť Bodamské jazero? Po dohovore na podrobnostiach posádka v zložení Oliver, pán farár Štefan, Olinka a ja sme 25. septembra 2017 vyrazili o 5. hodine ráno do sveta. Všade ešte tma, ale v aute bolo veľmi živo. Trošku sme stíchli v Jarovciach, veď predsa len ideme cez hranice, čo ak nás niekto zastaví v dnešnej

Pokračovanie na str. 5

OBNOVA DETSKEJ PRELIEZKY

• Po vykonaní povinnej ročnej kontroly bezpečnosti a technického stavu hracej zostavy veží so šmýkačkou obec pristúpila k jej obnove na základe navrhnutých opatrení na zvýšenie bezpečnosti. Doplnili sa chýbajúce drevené prvky, vykonal sa kompletný nový náter dreva a podložie pod šmýkačkou bolo vyplnené kôrou, aby sa zabránilo tvrdému dopadu. Boli objednané aj nové náhradné prvky (bočné sieťky, hojdačky) a podložie pod hojdačkami bude tiež vyplnené kôrou. Okrem objednaných hojdačiek je už preliezka k dispozícii. Uvítame, ak sa jej vyhne mládež, ktorej už určená nie je a ktorá ju len ničí a uvítame, ak si návštevníci preliezky okrem detí domov zoberú aj obaly z cukríkov, keksíkov a džúsov. Zároveň ďakujeme Patrikovi Göthovi za sponzorstvo vo forme chýbajúcich drevných prvkov, ktoré nám dodal upravené na mieru.

Pokračovanie zo str. 1

kom a tým sa zamedzuje prirodzeným prechodom zveri, ktorá potom smeruje do zastavaného územia obce. Okresný úrad na základe týchto skutočností vyzve poľovných hospodárov poľovných revírov Lutila, Lovčica-Trubín, Slaská-Kosorín, Janova Lehota a Kunešov, aby v uvedených revíroch intenzívnejšie lovili raticovú zver. Následne pri schvaľovaní plánov chovu a lovu v uvedených revíroch okresný úrad navýši plány chovu a lovu jelenej zveri.

STAVEBNÉ POZEMKY SLASKÁ - DIELY

• Obecný úrad oslovujú záujemcovia o výstavbu rodinných domov v katastrálnom území Slaská so základnými otázkami o lokalite stavebných pozemkov v časti obce DIELY. Uvedené stavebné pozemky boli zrealizované zo súkromných zdrojov a sú súkromným projektom investora. Obec Slaská predmetný projekt nefinancovala, nie je jeho vlastníkom a teda ani nedisponuje relevantnými otázkami o cenách pozemkov.

K danej lokalite obec Slaská ako účastník všetkých stavebných konaní, bola účastníkom aj kolaudačných konaní a môže len potvrdiť z doručených písomností, že k dnešnému dňu boli právoplatne skolaudované nasledovné stavebné objekty v tejto lokalite: vodovod, kanalizácia dažďová, plynovod, preložka DOK Slovak Telekom, preložka DOK SSE, komunikácie, zahustenie DTS a rozšírenie NNA, prípojky NN, verejné osvetlenie a bezdrôtový rozhlas.

Všetky ďalšie informácie treba hľadať na webovom sídle www.slaska-diely.sk, resp. priamo u predajcu stavebných pozemkov spol. Reality SERVICE, s.r.o.. Všetky potrebné kontakty verejnosť nájde na uvedenej webovej stránke.

VÝMENA OKIEN NA TELOVÝCHOVNEJ JEDNOTE

• V rámci budov v majetku obce sa snažíme postupne vymieňať okná za nové. V súčasnosti už nové okná má obecný úrad, kultúrny dom, klub dôchodcov, miestna dychovka, minifitko, poštové stredisko, spoločenská miestnosť na TJ, bývalá materská škola vrátane bytu a suterénu. V niektorých prípadoch sme hneď riešili aj vstupné vchodové dvere. Tento rok prišli na rad šatne v budove telovýchovnej jednoty, kde boli ešte okná z čias výstavby budovy, na ktorých sa dokonale podpísal zub času. Po zrealizovaní verejného obstarávania došlo k podpise zmluvy o dielo a následne začiatkom apríla aj k vykonaniu samotného diela. Dnes už budova nové okná má a pozitívne sa vďaka novým oknám zmenil aj jej vonkajší vzhľad. Budúci rok plánujeme v rámci tejto stavby vymeniť vchodové dvere a malé okná na vnútorných a vonkajších toaletách. Pri tejto akcii došlo k spolupráci troch subjektov, ktoré združili finančné prostriedky na základe zmluvy a dali tak zelenú výmene týchto okien. Projekt teda finančne podporili obec Slaská, OZ Športový klub Slaská a OZ Pro Slaská.

OBNOVA NA HROBE JOZEFA IHNÁTA

• Presne 27. októbra 2008 bola na hrobe Ihnátovcov slávnostne odhalená pamätná tabuľa venovaná Jozefovi Ihnátovi, rodákovi zo Slaskej. Tento zahraničný Slovák umrel v novembri 2006 v americkom New Yorku a o pár mesiacov neskôr, presnejšie v máji 2007 vystúpila na území Slovenska z lietadla jeho manželka Gizela, držiac v rukách urnu s popolom nášho rodáka. Jeho snom bolo spočinúť v slaštianskej zemi. To sa mu aj splnilo a okrem toho bol hrob jeho rodičov dôstojne upravený a dostal sa pod správu obce. Pamätná tabuľa osadená na tomto hrobe je verejným odkazom, že tu našiel miesto posledného odpočinku človek, ktorý v ďalekom svete za veľkou mlákou znamenal veľmi veľa. Angažoval sa v Slovenskej lige v Amerike, ďalej vo Svetovom kongrese Slovákov, ale aj v Slovensko-americkom kultúrnom centre. No a bolo ho počuť aj z nezabudnuteľnej rozhlasovej stanice Hlas Ameriky.

V roku 2017 sa jeho hrob stal terčom pre vandalov, ktorí rozbili svietnik na kahance a nezabudli poškodiť ani vázičku na kvety, či porozhadzovať po hrobe zvyšky sviečok. Keďže hrob je v plnej správe obce, tá objednala obnovu svietnika a vázičky a zároveň dala obnoviť nápisy tak na hrobe, ako aj pamätnej tabuli. Tento hrob spravujeme z úcty k človeku, ktorý aj napriek veľkej diaľke nikdy nezabúdal na svoju rodnú dedinku. Jeho vzťah k rodisku dokázal pri návšteve Slovenska po roku 1989, keď sa v štúdiu Slovenského rozhlasu nepredstavil ako funkcionár zahraničných Slovákov, ale do mikrofónu adresoval jednoduchú vetu: „Som Jozef Ihnát zo Slaskej“. A tak Slaská nezabúda.

JARNÁ ČISTOTA PO NOVOM

• Každý rok sme sa snažili aspoň najviac zaprášené miestne komunikácie čistiť pravidelným zametaním. Samozrejme, že ručné zametanie je náročné a vyžaduje si dostatočný počet ľudí a pekné počasie. Tento rok sme jarnú čistotu ciest riešili po novom. Rozhodli sme sa objednať príslušnú techniku, ktorou sme pozametali skoro všetky miestne cesty. Vrchnú časť obce Hlboká a smerom ku garážam sa to realizovať nedalo pre úzku cestu. Pílu a Dielničky sme zase museli vynechať z dôvodu zlého technického stavu povrchu, lebo bola obava, že dôjde k zničeniu metiel. Ostatnými časťami obce sme prešli a tak sme čistenie vykonali na väčšine miestnych komunikácii a nielen v centre obce ako to bolo v minulosti. Perspektívne plánujeme takého čistenie zopakovať aj počas letných mesiacov, resp. na jeseň.

NÁKLADY NA ODPADY KRYJEME AJ SEPARÁCIOU

• Už niekoľko rokov sa nám v obci darí držať ročný poplatok pre občanov v sume tri eurá na osobu a rok. A pritom obec úhradu výdavkov na odpady nedotuje. Všetky výdavky sú kryté príjmami, ktorými nie sú len poplatky za žetóny, ale aj získané financie za vyseparovaný a odovzdaný odpad. Za rok 2017 príjmy v odpadovom hospodárstve tvorili sumu 4 484,12 eur a výdavky zase sumu 4 478,92 eur, takže sme v odpadovom hospodárstve hospodárili vyrovnane. Výhodou je aj to, že separujeme každým rokom viac komodít, čím umožňujeme občanom znižovať komunálny odpad, ktorý sa odváža v zberných nádobách. Okrem stavebného odpadu (spoplatnený zo zákona) sa separácia vykonáva bezplatne pre občanov, čo by malo byť motivujúce. Minulý rok sme k separácii pridali drevný odpad, ktorý sa tak neodváža vo veľkokapacitných kontajneroch za poplatok, ale ide na zhodnotenie a jeho odvoz a likvidácia obec nestojí a nicent. Tento rok sa nám už podarilo odovzdať aj odpad z kovov (železo, hliník) a získať tak financie na odpadové hospodárstvo. Chceme len uviesť na pravú mieru, že všetky financie získané z vyseparovaných odpadov, resp. získané za separáciu, opäť vkladáme na likvidáciu odpadov a aj vďaka tomu dokážeme držať v obci stále nízky poplatok pre občanov. V žiadnom prípade sa financie zo separácie nepoužívajú na inú činnosť v obci, sú konkrétne určené a viazané na likvidáciu odpadov a skvalitnenie odpadovej politiky obce. Preto každá aktivita každého občana v rámci separácie napomáha k pozitívnej odpadovej politike v obci a dokáže udržiavať ročný poplatok vo veľmi priaznivej výške. Za zapojenie do systému separácie každej domácnosti ďakujeme a veríme, že spoločne sa nám podarí udržať tento pozitívny trend aj v budúcnosti.

SEPARUJEME UŽ AJ DREVNÝ ODPAD

• V oblasti separácie sa snažíme každý rok služby občanom skvalitňovať, aby mali možnosť separovať odpady v čo najväčšom rozsahu, čím by mal ich komunálny odpad v domácnostiach klesať. Samozrejme pri skvalitňovaní služieb separácie berieme do úvahy aj skutočnosť, aby bola separácia odpadov pre občanov i naďalej bezplatná a nezaťažovala ich domáce rozpočty.

V roku 2017 sme pridali k separácii ďalšiu komoditu, ktorej sa občania obce mohli a môžu bezplatne zbaviť. Okrem možnosti separovať plasty, kovy, tetrapaky, sklo, šatstvo, elektroodpad, papier, sme umožnili odovzdať aj tzv. drevný odpad. Ide o odpad z dreva (nábytky, palety, bedničky a pod.), ktorý nie je možné použiť ako palivové drevo, lebo obsahuje náter z farieb, alebo je povrchovo upravovaný lakom, alebo je namorený inou konzervačnou látkou a v prípade spaľovania by sa do ovzdušia uvoľňovali nebezpečné a hlavne škodlivé látky pre zdravie človeka. V súčasnosti je možné takýto odpad už odovzdať obci.

Obec má na tento účel zazmluvnenú oprávnenú spoločnosť, ktorá tento drevný odpad odoberie a poskytne aj príslušné potvrdenie o jeho odobratí. Za túto služby síce obci neplynú žiadne príjmy, ale nemá ani náklady spojené na odvoz a likvidáciu takéhoto druhu odpadu. V mesiaci február 2018 sa nám podarilo odovzdať prvú várku drevného odpadu, ktorá bola o hmotnosti 5,4 tony. A to nie je zanedbateľný údaj. Keď si predstavíme, že 5,4 tony drevného odpadu by skončilo v peciach na pevné palivo a znečistilo by ovzdušie obce alebo by skončilo uložené na čiernych skládkach, tak je toto číslo dosť vysoké nato, aby pozitívne ovplyvnilo životné prostredie v obci a jej okolí. Touto cestou ďakujeme všetkým občanom, ktorí sa do zberu drevného odpadu zapojili a prijali našu ponuku odovzdať tento druh odpadu bezplatne obci, ktorá zabezpečila jeho odovzdanie a odvoz v súlade s platnou legislatívou.

OBZRETIE ZA ROKOM 2017 V SLAŠŤANSKEJ KAPELE

• Bilancia roku 2017 z pohľadu koncertov, je mizivá. Odohrali sme koncerty v júli v Slaskej na futbalovom štadióne s vynikajúcim moderátorom, hudobníkom, ale hlavne spevákom Lackom Jurík-om, ktorý v minulosti pôsobil v Hradištskej Kapele, ktorá patrila v 90-tich rokoch minulého storočia medzi top kapely na Slovensku. Ďalšie vystúpenie sme absolvovali v septembri v Horných Opatovciach, pri spomienke vysťahovania obce, no a v novembri zábava pri okrúhlom jubileu. V decembri nás tradične čakali koledy na starostovskom punči v Slaskej, v DSS Janovej lehote a rok sme ukončili koledami tesne pred Vianocami pre našich priaznivcov. Zostáva nám veriť, že počet koncertov v roku 2018 bude vyšší.

Miro Mikula, kapelník

ZAŽILI SME NA SV. GÁLA ODPUST?

• Slovo "odpust" pri slávení patróna kostola sa v našich podmienkach nezvyklo používať. Verím, že to nie je neochotou odpúšťať a prijať odpustenie, či už Božie, alebo ľudské. Veď kto sa častejšie pokorí a prosí Pána Boha i človeka o odpustenie, má predpoklad častejšie prežívať aj úprimnú radosť z odpustenia.

Pred rokom 9. októbra vo farnosti sv. Gála Komjatnej (nad Ružomberkom) bolo týždeň pred odpustom vyhlásené spovedanie, ako býva pred veľkými sviatkami, že prídu viacerí kňazi na viac hodín, aby veriaci prijali na príhovor sv. patróna aj ovocie slávenia odpustu – Božie požehnanie. Keď spomíname "hody" alebo slovo "hostina", nemusíme pojem zúžiť len na bohatšie stolovanie doma, ale aj rozšíriť, alebo skôr začať slávením pri "stole Božej láskavosti" v prijímaní pokrmu Božieho slova i Eucharistického chleba. Už prví kresťania, ako nám pripomína sv. Pavol v Prvom liste Korinťanom v 11. kapitole, 17. až 28.verši, sa učili sláviť Pánovu večeru v rámci "agapé" (v gréčtine: najvyššia forma obetujúcej sa lásky) – čiže "hody lásky", aby sa veriaci v Krista, ktorí prišli z diaľky, posilnili aj na tele a zároveň povzbudili prívetivým slovom.

Myšlienka pozvať ThDr. Štefana Tuku, PhD., učiteľa liturgického spevu, sa rodila v súvislosti s knihou o sv. Gálovi, na ktorú priaznivo reagoval, keďže je rodákom z farnosti sv. Gála v Nižnej. Spýtal sa, kde je možné uctiť si relikviu svätca. Neskôr sme spoločne uvažovali o najvhodnejšom mieste jej umiestnenia v kostole, čo sa stalo už skutočnosťou. V máji tohto roku pán farár v Slaskej nadhodil, koho by sme pozvali a zhodli sme sa. Duchovný otec z Oravy odpovedal: "To sa neodmieta." V júli sme vycestovali aj s pani kostolníčkou na výročie posvätenia ich farského kostola. Spev sa nám páčil, ktorému sa pán farár osobitne venuje, tak sme mali ešte prosbu, či by mohol so sebou priviezť spevákov a pozvanie prijala aj ich organistka, takže boli výborne zladení.

Otec Štefan Tuka nás horlivo učil, ako hlavná myšlienka slávenia, napr. svätca, má znieť už v úvodnom speve. Preklad hymnu z nemčiny na sviatok sv. Gála (Gallustag) zo švajčiarskeho breviára už ležal dva roky v šuplíku. V katedrále sv. Gála v St. Gallen túto pieseň (Galluslied) spievajú každoročne, ale patrocínium slávia vždy 16. októbra. Na sv. Matúša sme si s otcom Tukom dohodli stretnutie: najdôležitejšie

bolo prebásniť preložený text a prispôsobiť slovenčine a spevu. V ten deň to trvalo mnoho hodín, tri slohy meniť významom (ako vstupnú pieseň) i rýmom, aby pieseň mala myšlienku aj zo životopisu, čo vidno v druhej strofe, aj posolstvo súčasnosti v prvej a treťej slohe. Nasledovali ďalšie mailové úpravy a boj o každú slabiku i notu až do 12. októbra, keď sme prácu uzavreli a duchovný otec, keďže je aj organista i skladateľ a pracuje na nových piesňach do nového liturgického spevníka, napísal notový zápis pre organ, ako sme pieseň počuli. Poďakovanie patrí aj študentke Veronike, ktorá oslovená deň pred slávnosťou prepísala do úhľadnej podoby noty, ktoré sme mohli všetci použiť pri sv. omši.

Hostia cestovali k nám z Oravy dve hodiny a kvôli nácviku, najmä pre zohranie sa s organom boli v Slaskej už dve hodiny pred začiatkom slávnosti. Tri slohy piesne k sv. Gálovi vyšli dĺžkou presne na úvodný spev, pokým sme použili kadidlo. Speváci predniesli krásne dialogické vyznanie viery, čo bol skutočný skvost, kým sme odpovedali: Verím (Credo). Amen. Aj spevy počas sv. prijímania (Ja som vinič, vy ste ratolesti, zostaňte vo mne, prinesiete ovocie) a vďakyvzdania (Všetko, čo žije, nech chváli Pána...), do ktorých sme sa mohli zapojiť, boli obsažné a melodické. Potom už organ potreboval "odpočinok", motor sa unavil. Na záver sa celebrant ponúkol, že ostane pri všetkých, čo si uctia relikviu sv. patróna so vzbudeným úmyslom. Priznal, že sa do Slaskej chystal s plnou vážnosťou, akoby šiel aj do svojho rodiska. Tak sa nám aj prihovoril: "Pri spätnom pohľade na život tejto farnosti... môžeme vidieť, že tento vzácny odkaz viery vaši otcovia starostlivo opatrovali odovzdávali z generácie na generáciu, vám, veriacim kresťanom, tu a teraz. Je to veľké vyznačenie i zodpovednosť. ...No zároveň chceme poprosiť Pána o silu veriť v jeho prisľúbenie ... stále platí pre každého, kto dal prednosť životu podľa evanjelia, že dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života. (Matúš 19,29b) To nie je matematická miera, ale biblická... Podľa Ježišových slov človek už na zemi dostane ďaleko vyššie hodnoty, medzi ktoré patrí napr. pokoj srdca, jasný zmysel života, oslobodenie sa od strachu pred smrťou, slobodu od zotročenia nízkou vášňou, narozdiel od tých hodnôt, ktorých sa dobrovoľne vzdal kvôli oddanej službe Bohu. A k tomu večný život, o ktorom ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú." (1 Kor 2,9). Dnes je život o prioritách...Naši rodičia a predkovia sa vedeli zriekať, dokázali sa obetovať nielen v prijímaní detí, ale aj v mnohých iných oblastiach života ako napr. v úmornej fyzickej práci, ale aj pomoci druhým."

Na ThDr. Štefana Tuku budeme mať pamiatku vždy, keď budeme so sprievodom organu spievať alebo kedykoľvek, aj každý deň sa slovami celej piesne modliť: ...Prijmi našu pieseň chvál, ty náš patrón, svätý Gál."

Mgr. Oliver Černák

Pokračovanie zo str. 1

náročnej migračnej dobe. Tento prvý prechod bol plynulý a debata v aute pokračovala celým Rakúskom, aj s obdivom zaujímavostí, ktoré sme spozorovali. Väčšiu prestávku sme si urobili na odpočívadle pri diaľnici za Mníchovom. Bolo tu rušno, ale prekvapilo nás celkovo kultúrne prostredie so stolmi a lavičkami a tiež čistými toaletami. Slniečko sa na nás usmievalo a nám na čerstvom vzduchu chutilo. Ráno, napoludnie i večer počas ciest sme mali účasť aj na počúvaní Liturgie hodín na posvätenie času (breviár). S jednou prekážkou sme sa museli na celé putovanie zmieriť, že okrem cieľa s presnou adresou do St. Gallen nám požičané GPS nepomohlo, mali sme spočiatku zábavu, keď sme počúvali ,,prepočítavam", ale viac sme sledovali mapu. Šoféri sa vystriedali a v prvý podvečer sme boli zaujatí viac značkami ako stavom nádrže, ktorý zrazu prezrádzal okolo 20 km a my sme stúpali serpentínami horskou cestou do prvého cieľa. Najprv sme žartovali, čo urobíme, keď sa nám minie benzín. Ale cesta nemala konca a paliva zostávalo na 5 km. V mysli sme sa zjednotili: ak putujeme za sv. Gálom, určite sa o nás postará. Ako oáza na púšti nás potešila vytúžená čerpacia stanica a práve sme sa ocitli na nule. Bola to obec Scheidegg (názov doslovne: kút rozdelenia), kde sa podľa tradície sv. Magnus – neskorší nasledovník sv. Gála - odlúčil v oblasti Allgäu (juhovýchodné Bavorsko), kde je dodnes uctievaný ako apoštol kraja. Navštívili sme farský kostol sv. Gála. Potom sme prešli ku kaplnke sv. Gála, v ktorej je oltárny obraz rozlúčky sv. Gála a Magna. Poslednou zástavkou bola miestna časť tejto obce Bieslings, kde medzi vidieckymi domčekmi stála malá murovaná kaplnka asi pre 12 ľudí so sochami sv. Gála a Magna, oboch patrónov, ale aj Panny Márie a Antona Paduánskeho. V tomto komornom prostredí sme slávili prvú svätú omšu ako kresťania prvých storočí. Vo vnútri nás prekvapil zo stropu visiaci povraz. Uvažovali sme, načo slúži. Keď sme sa poobzerali zvonka, zistili sme, že na rozozvučanie zvona, ktorý bol v malej vežičke. Po vyhliadke na okolité rodinné domčeky a záhradky, pri ktorých nás zaujali prepletané drevené ploty, sme pokračovali v našej ceste až na miesto ubytovania v juhonemeckom Meersburgu pri brehu Bodamského jazera. Privítala nás v rodinnom dome pani Katka s manželom. Hostiteľka pochádza zo Slovenska, veľmi milá a komunikatívna pani, ktorá hneď priniesla fľašu vína a v chladničke nám nechala na ochutnanie vlastnoručne pripravovaný džem z dulí.

26. septembra bola pred nami dlhá 5 hodinová cesta. Oliver sa rozhodol, že nás zavedie do mesta Luxeuil vo východnom Francúzsku – Alsasku, kde okolo dvadsať rokov pôsobil sv. Kolumbán. Prechádzali sme aj cez Überlingen, kde sv. Gál uzdravil vojvodovu dcéru, ktorá bola posadnutá zlým duchom. Cestovali sme jeseňou sfarbeným Čiernym lesom neďaleko prameňa Dunaja (Donaueschingen). Vo Francúzsku nás prekvapili veľké kruhové objazdy a plynulosť prepojenia diaľnic. Do smiechu nám však nebolo, keď sme sa neďaleko pred cieľom ocitli pred obchádzkou a uzavretou cestou. Zastavili sme sa na čerpacej stanici a oslovili sme hneď prvého pána, ktorý začal tankovať. Oliver skúšal s mapou po nemecky. Nepomohlo. Pokúsili sme sa anglicky, pán tiež nerozumel. Na rad prišli ruky a nohy. Najprv sme sa nechápali, lebo pán si myslel, že chceme k nemu nastúpiť do auta. Nakoniec nás zaviedol na miesto cieľa. Ešte z jeho francúzskeho prejavu a gestikulácie sme pochopili, že sem chodieval, keď bol malý chlapec. Náhoda, že sme natrafili na prvého človeka, ktorý nás zaviedol na miesto, kam sme chceli ísť? Nezdá sa mi. V Luxeuil-les- Bains v areáli kolégia je kaplnka sv. Kolumbána, ale väčšia ako náš kostol. Oliver tu už bol, keď pripravoval knihu o sv. Gálovi. Do kaplnky pôvodného kláštora nás riaditeľ školy pustil aj napriek tomu, že o našej návšteve nevedel. Mali sme sv. omšu zo spomienky sv. Kolumbána, prvého opáta. Videli sme tu veľmi pekné vitráže – okná, kde boli znázornení svätí spojení s týmto miestom. Tu sv. Kolumbán so sv. Gálom, najbližším žiakom, založil svoj druhý kláštor na úpätí pohoria Vogézy (po roku 590) v nepokojnom období vtedajšej Franskej ríše na rozhraní jej kráľovstiev - Austrázie a Burgundska.

27. septembra sme z miesta ubytovania vyrazili skoro ráno do švajčiarskeho St. Gallen, kde sme boli ohlásení na sv. omšu o 9. 00 v Katedrále svätého Gála a Otmara. Najskôr sme sa učili orientovať spevníku po nemecky, ako sa zapájať odpovedaním. Pán farár spravujúci katedrálu nás na začiatku privítal ako pútnikov zo Slovenska. Okrem neho celebrovali naši kňazi a hosť z Kolumbie. Po svätej omši sme mali možnosť poprezerať si maľby a obrazy svätcov, ktorými je baroková katedrála vyzdobená. Oliver nám priblížil výjavy, ktoré poznal podľa životopisu sv. Gála. Mohli sme si poprezerať aj časť chrámu, ktorú bežní návštevníci vidia len spoza mreží. My-dámy sme sa usadili v historicky vyrezávaných laviciach alebo sme sa mohli dotknúť zvona, ktorý si údajne sv. Gál priniesol z Írska, aby zvolával bratov na spoločné modlitby. S miestnym pánom farárom sme zišli do krypty pod katedrálou, kde je uchovaná časť lebky sv. Gála. Tu bola r. 2014 odovzdaná relikvia patróna aj nášmu kostolu v Slaskej.

Počasie nám prialo a peši sme vyšli serpentínami nad mesto. Z najvyššieho bodu sme mali panoramatický výhľad aj ponad Bodamské jazero až k nemeckým hraniciam. Po prechádzke prírodou sme sa vrátili do areálu pôvodného kláštora svätého Gála, kde je jedna z najstarších stredovekých európskych knižníc už od 8. storočia. Pomocou knižného sprievodcu sme si ponaťahovali krky a hľadali význam stropných obrazov. Aj pre Olivera to bolo nové poznávanie: maľby prvých štyroch koncilov (snemy biskupov), na ktorých sa do 5. storočia sformovali základné vieroučné pravdy. Spoločne sme podľa atribútov – symbolov rozlišovali učiteľov Cirkvi kresťanského Západu, ako bol svätý Ambróz, Augustín, Hieronym a Gregor Veľký. Cestou späť do miesta ubytovania sme pri jazere prechádzali popri mestečku Arbon, kde sv. Gál zomrel 16. októbra okolo roku 645.

28. septembra sme vyhľadali ostrovček Werd na rieke Rýn, kde rieka opúšťa Bodamské jazero, pri švajčiarskej

29.9. V posledný deň nášho putovania cestou domov sme sa zastavili v mestečku Gattnau neďaleko Bodamského jazera v kostole sv. Gála. Strop skrášľujú maľby zo života nášho patróna. Ďalšia zastávka bola v meste Bregenz tesne za nemeckou hranicou v Rakúsku. Tu tri roky účinkoval sv. Kolumbán, jeho žiak sv. Gál a ďalší spoločníci. Roku 612 sv. Kolumbán odišiel s ďalšími bratmi do severného Talianska, kde založil kláštor v meste Bobbio. Tam zomrel 23. novembra 615, kedy môžeme sláviť jeho spomienku. Sv. Gál ostal pri Bodamskom jazere a v terajšom St. Gallene si zriadil okolo r. 612 prvú pustovňu. V Bregenzi sme sa zastavili v kostole sv. Kolumbána, ktorý už roku 1996 navštívili aj bohoslovci-speváci z badínskeho seminára a medzi nimi bol aj náš pán farár Štefan. Veľmi sa potešil a oživil si milé spomienky spred dvadsiatich rokov. Posledným cieľom bola diaľničná kaplnka sv. Gála na vŕšku Winterberg neďaleko mesta Leutkirch smerom do Mníchova. Tu naši kňazi odslúžili poslednú sv. omšu, v priebehu ktorej sa aj iní cestujúci zastavili. Využili sme možnosť zapísať do návštevnej knihy vlastné poďakovanie i prosbu. Každá sv. omša na našej púti bola obetovaná za niekoho z našej farnosti. Cesta obci Stein (na hranici s Nemeckom), kde 16. novembra 759 zomrel vyhladovaním prvý opát kláštora v St. Gallen, ktorého zo závisti odviedli sprisahanci do vyhnanstva, no on im odpustil. Na maličký ostrov sme sa dostali pešo po drevenom moste a zároveň sme obdivovali priezračne čistú vodu Rýna až ku dnu - ryby i plávajúce kačky a labute. Na ostrove sme navštívili malú kaplnku, ktorá je časťou kláštora kapucínov. Prišli sme pred dvanástou a tak sme mali účasť na poludňajšej modlitbe miestnych rehoľníkov. Hneď potom nám ako pútnikom umožnili odslúžiť si sv. omšu. Útulná kaplnka aj pre jednotlivca pôsobí úžasným pokojom a jej okolie je balzamom na dušu pre každého hosťa.

Naša nasledujúca cesta smerovala na dva ostrovy v Bodamskom jazere: najskôr ostrov kláštorov – Reichenau. Tu sa roku 724 usadil putovný biskup svätý Pirmin. R. 842-849 tu bol slávnym opátom Walahfrid Strabo, autor „nášho“ Života sv. Gála. R. 2016 všetci členovia Spolku sv. Vojtecha na Slovensku dostali podielovú knihu s názvom Dokonalá sloboda, ktorej autorka opisovala práve tieto miesta. Pre mňa bol zvlášť zaujímavý kláštor Panny Márie a sv. Marka, pretože som pred púťou čítala knihu o charizmatickom mníchovi Hermanovi, ktorý tu žil v jedenástom storočí. Jemu sa prisudzuje autorstvo antifóny (piesne) Salve Regina (Zdravas kráľovná, Matka milosrdenstva), ktorú spievame alebo sa modlíme obvykle po posvätnom ruženci. Naši kňazi ju tu - na mieste zrodu zaspievali v latinčine, ako ju na Slovensku počúvame pri slávnostiach.

Na záver dňa nás pani Katka pozvala na ostrov kvetov - Mainau. Prechádzali sme rozľahlou botanickou záhradou a kochali sa krásou rozmanitých kvetov, kríkov a stromov. O túto nádheru sa stará okolo päťdesiat záhradníkov. Na jar návštevníci obdivujú tulipány, v lete ruže a my sme zastihli georgíny (dálie) všetkých druhov a farieb. Navštívili sme aj motýlí dom (skleník, kde sa uprostred flóry rodia motýle), zastavili sme sa pri vláčikovej dráhe, až sme prešli k brehu Bodamského jazera. Na ostrove sa nachádza kaštieľ, ktorý je obývaný a práve vtedy tu bola návšteva zo Švédska, čo naznačovala vyvesená vlajka. Po zotmení sme sa preplavili trajektom Bodamským jazerom na miesto nocľahu.

domov bola namáhavá, pretože bol piatok a diaľnice plné. Najviac sme to pocítili pred Mníchovom a pri Linzi. Túžili sme už po domove a tešili sa slovenským poznávacím značkám áut. Domov sme sa dostali po polnoci.

Prežili sme bohatý týždeň, precestovali veľa kilometrov, ale prišli sme nielen duchovne obohatení, ale aj s množstvom zážitkov i oživenia vedomostí o živote a pôsobení nášho patróna sv. Gála, jeho učiteľa sv. Kolumbána alebo neskoršieho nasledovníka sv. Magna.

Aj keď som knihu Svätý Gál - Kristov pútnik prečítala už pred rokom a ilustrácie v nej pripomínajú miesta, kde sv. Gál pôsobil, raz vidieť je viac ako stokrát čítať. Preto odporúčam, nasledujte sv. Gála a putujte.

Anna H.

KATECHÉZA O SVIATOSTI ZMIERENIA

• Drahí Slašťania, prostredníctvom sviatosti KRSTU, BIRMOVANIA a EUCHARISTIE, človek dostáva nový život v Ježišovi Kristovi. Zatiaľ máme tento život , ako všetci vieme v " hlinených nádobách" . Sme ešte vystavení pokušeniam, utrpeniam, smrti a z dôvodu hriechu môžeme dokonca tento nový život aj stratiť. Preto Pán Ježiš chcel, aby Cirkev pokračovala v jeho diele spásy aj v prospech svojich členov, osobitne sviatosťou zmierenia a pomazania chorých, ktoré možno označiť spoločným menom ako „ sviatosti uzdravenia". Sviatosť zmierenia je sviatosťou uzdravenia. Keď sa idem spovedať, idem sa dať uzdraviť, dať si uzdraviť dušu, uzdraviť si srdce z niečoho, čo som vykonal a čo nie je v poriadku. Biblický obraz, ktorý najlepšie vystihuje hlboký súvis týchto sviatostí, je príbeh odpustenia a uzdravenia ochrnutého, kde sa Pán Ježiš zjavuje ako lekár duše i tela zároveň.

Sviatosť pokánia a zmierenia vyviera priamo z veľkonočného tajomstva. Bolo to práve vo veľkonočný večer, keď sa Ježiš zjavil učeníkom zavretým vo Večeradle a po pozdrave „Pokoj vám", dýchol na nich a povedal: „Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú mu zadržané." (Jn20,21-23). Tento krát nám odkrýva najhlbšiu dynamiku obsiahnutú v tejto sviatosti. Ide predovšetkým o skutočnosť, že odpustenie hriechov nie je niečo, čo si môžeme dať sami od seba. Nemôžem povedať: „Odpúšťam si hriechy." Odpustenie sa žiada , prosí od iného a v spovedi si prosím odpustenie od Ježiša. Odpustenie nie je ovocím našich snáh, ale je darom, darom Ducha Svätého, ktorý nás zaplavuje kúpeľom milosrdenstva a milosti, ktorá neprestajne prúdi z otvoreného srdca ukrižovaného a vzkrieseného Krista. Na druhom mieste nám pripomína, že iba vtedy, keď sa necháme zmieriť v Pánovi Ježišovi s Otcom a s bratmi, môžeme byť naozaj v pokoji. A toto sme už všetci v srdci pocítili. Keď sa ideme spovedať, ideme s ťarchou v duši, s istou dávkou smútku. A keď prijmeme Ježišovo odpustenie, sme v pokoji, s tým nádherným pokojom duše, ktorý môže dať iba Ježiš, iba On. Časom prešlo slávenie tejto sviatosti z verejnej formy, keďže na počiatku sa vykonávala verejne, do podoby osobnej, do diskrétnej formy spovede. To však neznamená, že by sa stratil jej cirkevný ráz, ktorý predstavuje životný kontext. Kresťanské spoločenstvo je totiž tým miestom, kde sa sprítomňuje Duch Svätý, ktorý obnovuje srdcia v Božej láske a všetkých bratov zjednocuje v Ježišovi Kristovi. Práve z tohto dôvodu teda nestačí poprosiť Pána o odpustenie vo vlastnej mysli a vlastnom srdci, ale je potrebné pokorne a s dôverou vyznať svoje hriechy služobníkovi Cirkvi. V slávení tejto sviatosti kňaz nereprezentuje len Boha, ale celé spoločenstvo, ktoré si uvedomuje krehkosť každého svojho člena, s pohnutím počúva jeho vyznanie, zmieruje sa s ním, povzbudzuje ho a sprevádza na ceste obrátenia a ľudského i kresťanského dozrievania. Niekto by mohol povedať: „Ja sa spovedám iba Bohu." Isteže, môžeš Bohu povedať „odpusť mi" a vysloviť svoje hriechy. Naše hriechy sú však aj proti bratom, sestrám, proti Cirkvi a preto potrebujeme poprosiť o odpustenie Cirkev i bratov v osobe kňaza. „Ja sa však hanbím, otče!" Aj zahanbenie je dobré, je zdravé mať trochu hanby, pretože zahanbenie je uzdravujúce. O niekom, kto sa nehanbí, hovorievame, že je človek „bez hanby", je „nehanebník". Hanba aj prospieva, pretože nás robí pokornejšími. A kňaz prijíma takúto spoveď s láskou a ohľaduplnosťou a v mene Boha odpúšťa. Aj z ľudského hľadiska, kvôli upokojeniu sa, je dobré porozprávať sa s bratom a povedať kňazovi veci, ktoré tak veľmi ťažia moje srdce. A človek cíti, ako sa uvoľňuje pred Bohom, vo vzťahu s Cirkvou, s bratmi a sestrami.

Nebojme sa spovede! Kto stojí v rade na spoveď, pociťuje všetky tieto veci, aj zahanbenie, zo spovede však vychádza slobodný, veľký, zbavený hriechov, belostný, šťastný. V tomto tkvie krása spovede!

Milí Slašťania, chcel by som sa vás opýtať. Odpovedajte každý vo svojom srdci. Kedy si sa naposledy vyspovedal, vyspovedala? Všetci premýšľajme. Sú to dva dni? Dva týždne? Mesiac? Dva roky? Dvadsať, štyridsať rokov? Každý nech si to zráta a nech si odpovie, kedy sa naposledy spovedal. A ak odvtedy uplynulo veľa času, nestrácaj ani deň, choď do toho s vedomím, že kňaz bude dobrý. Je tam Ježiš a Ježiš je lepší ako kňazi a Ježiš Ťa prijme. Prijme Ťa s veľkou láskou. Buď odvážny a choď na spoveď!

Sláviť sviatosť zmierenia znamená byť pritúlený vo vrúcnom objatí, ktoré je objatím nekonečného Otcovho milosrdenstva. Spomeňme si na to nádherné podobenstvo o synovi, ktorý odišiel z domu s peniazmi, ktoré zdedil, všetky premrhal a potom, keď už nemal nič, rozhodol sa vrátiť domov, nie však ako syn, ale ako sluha. V srdci si niesol veľkú vinu a veľkú hanbu. Prekvapením bolo, že keď začal hovoriť a prosiť o odpustenie. Otec ho nenechal dohovoriť. Objal ho a pobozkal a pripravil oslavu. Poviem vám, zakaždým, keď sa spovedáme, Boh nás objíma a má sviatok! Vykročme po tejto ceste. Nech vás Boh žehná!.

To vám vyprosuje, žehná vás, modlí sa za vás, váš kňaz

Mgr. Štefan Bieľak

ZAUJÍMAVÝ ROK 2017

• Futbal v Slaskej má dlhú tradíciu, na ktorú sa snažíme nadviazať aj my v súčasnosti. V dnešnej dobe nie je núdza o finančné alebo materiálno-technické zabezpečenie, naopak mladí ľudia majú k športu čoraz ďalej. Problém vidím v chýbajúcej koncepcií výchovy a vedenia detí k športu. Aby mladí ľudia boli aspoň trochu "športovo gramotní", je potrebné začať od tých najmenších. Aj preto som osobne rád, že Slovenský Futbalový Zväz vypracováva novú koncepciu rozvoja futbalu so zameraním na materské a neskôr na základné školy. Dúfam že projekt bude úspešný a ihriská v okresoch sa opäť zaplnia.

Minulá sezóna bola pre Slašťanov celkom úspešná. V najvyššej okresnej súťaži sme skončili na 8. mieste so ziskom 36 bodov a bilanciou 11-3-12. Pred novou sezónou prešlo mužstvo viacerými zmenami a to sa odzrkadlilo aj na výkonoch. Z 13. zápasov dokázala Slaská nazbierať len 10 bodov za 3 výhry a 1 remízu. Aj preto patrí Slaskej po jesennej časti len 12. miesto. Na jar to bude hlavne boj o záchranu o udržanie sa v najvyššej okresnej súťaži. Tá plánuje v nasledujúcom ročníku nemalé zmeny. Namiesto 14 účastníkov narastie počet na 16 a každý tím tak odohrá viac o 4 majstrovské zápasy. Až čas ukáže, či nový koncept bude úspešný. Viac ako umiestnenie však futbalistov na jeseň trápili nájazdy diviakov, ktoré dali poriadne zabrať hlavnému a neskôr aj pomocnému ihrisku. Keďže rôzne chemické odplašovače nefungovali, museli sme pristúpiť k elektrickému oplotku. Ten našťastie splnil svoju funkciu výborne a prasiatka asi dostali trošku po rypáčiku. Tu patrí nemalá vďaka obci, ktorá zakúpila elektrický oplotok. Inštaláciu oplotku ako aj opravu ihriska zvládli výborne chalani z tímu a pridali sa aj "starí páni". Každý pomohol ako vedel a preto by som sa chcel touto cestou všetkým veľmi pekne poďakovať.

so športovým pozdravom

Ing. Peter Hric, predseda OZ Športový klub Slaská

SALAMANDRU ŠKVRNITÚ STRETNETE AJ V NAŠOM CHOTÁRI

• Salamandra škvrnitá je stredne veľký druh obojživeľníka z čeľade salamadrovité. Ide o obojživeľníka s krátkymi končatinami, pomerne dlhým a silným chvostom a malou tlamou so zaguľatenou hlavou a vypúlenými očami. Obýva najmä vlhké lesné lokality, lúky alebo polia v blízkosti vodných tokov, jazierok a studničiek. Aj keď prevažne žije nočným spôsobom života a cez deň sa ukrýva pod listami, kmeňmi stromov, vetvami, v dierach v zemi alebo pod kameňmi, aj tak ju naša občianka zastihla počas slnečného dňa neďaleko miestneho potoka. A dokonca sa nechala aj odfotiť.

EURÓPSKY IMUNIZAČNÝ TÝŽDEŇ V ROKU 2018

• Svetová zdravotnícka organizácia každoročne vyhlasuje Európsky imunizačný týždeň (EIW), do ktorého sa každoročne Slovenská republika zapojila. V tomto roku EIW prebieha od 23. do 29. apríla 2018. Cieľom tohtoročnej kampane je zvýšiť povedomie verejnosti o dôležitosti očkovania a udržať politickú podporu pre imunizáciu. Vzdelávacími aktivitami podporiť provakcinačné správanie a tým pomáhať budovať a udržiavať kolektívnu imunitu v celom európskom regióne.

Kampaň sa zameriava na opatrenia, ktoré je potrebné prijať v európskych krajinách, aby bola zabezpečená primeraná ochrana pred výskytom prenosných ochorení, proti ktorým je k dispozícii očkovacia látka. Koordinátorom aktivít je Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Na realizácii aktivít EIW participujú všetky regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR.

Heslom EIW je *„Očkovanie je právo jednotlivca, ale súčasne je spoločnou zodpovednosťou“*.

Očkovanie na Slovensku má dlhoročnú tradíciu. Pri zavádzaní nových očkovaní má Slovensko nie jedno prvenstvo v Európe, ale dokonca na svete. Či už ako súčasť Rakúska-Uhorska, Československej republiky, alebo počas samostatnej republiky. Výkon očkovania bol vždy podložený právnymi predpismi, môžeme spomenúť zákon z roku 1919 o očkovaní proti variole. Po druhej svetovej vojne sa očkovaniu venovala veľká pozornosť, v právnych predpisoch bola jasne určená zodpovednosť za očkovanie a aj hradenie vakcín zo štátneho rozpočtu. Postupne sa do praxe zaviedlo očkovanie proti 10 ochoreniam. Bola dosiahnutá celosvetová eradikácia (vykorenenie) varioly a očkovanie bolo zrušené. Svetová zdravotnícka organizácia (SZO) odporučila zrušenie očkovania proti tuberkulóze. Vznikol Národný imunizačný program, ktorý vychádza z odporúčaní SZO a je súčasťou štátnej zdravotnej politiky. V programe sa vakcinológii venujú odborníci z viacerých oblastí medicíny. Národná imunizažná komisia v rámci imunizačného programu zostavuje očkovací kalendár, iniciujú zavedenie nových vakcín a predkladá nové návrhy hlavnému hygienikovi a ministrovi zdravotníctva. Etický princíp národného imunizačného programu je založený na solidárnosti spoločnosti, bez diskriminácie a s rovnakým prístupom k vakcínam. V záujme zabezpečenia kolektívnej imunity majú všetky deti prístup k rovnakým vakcínam a zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska. V súčasnej dobe povinné pravidelné očkovanie ustanovuje zákon č. 355/2007 Z.z. v znení vyhl. MZ SR č. 585/2008 Z.z.

Očkovanie je jedinečný nástroj preventívnej medicíny, ale musíme konštatovať, že je sprevádzaný odmietaním hlavne zo strany rodičov. V súčasnej dobe môžeme pozorovať zvýšenie odporu k očkovaniu, čo pripisujeme rozvoju informačných technológii. Rodičia, laická verejnosť ale aj odborníci majú ľahký prístup k množstvu dezinformácii. V tejto oblasti pôsobia poskytovatelia alternatívnej medicíny ako napr. homeopati , vegetariáni, vegáni, makrobiotici a iní. V rámci antivakcinačných kampaní sú rodičia informovaní o banalite priebehu detských infekčných chorôb, možnosti bezproblémovej antibiotickej alebo alternatívnej liečby a vyzdvihujú pozitívny účinok prekonania prirodzenej infekcie. Podcenenie antivakcinačných aktivít môže spôsobiť poškodenie zdravia. Spochybnenie potreby očkovania viedlo k prepuknutiu epidémii už zabudnutých ochorení v okolitých štátoch napr. záškrt, čierny kašeľ a osýpky.

Odmietanie očkovania evidujeme aj v našom regióne. Aktuálne máme 218 rodičov odmietajúcich podrobiť svoje dieťa očkovaniu. Odmietajú buď všetky druhy očkovaní alebo len jeden typ očkovacej látky.

Stav zaočkovanosti populácie je podľa poslednej kontroly vykonanej k 31.8.2017 v rámci pravidelného povinného očkovania detí, kde prekročili celoslovenské výsledky hranicu 95% s výnimkou základného očkovania proti osýpkam, ružienke a mumpsu, ktorá pod túto hranicu klesla. Táto situácia môže ohroziť tzv. kolektívnu imunitu, čo znamená že stav imunity v kolektíve neochráni jednotlivca, ktorý očkovaný byť nemôže pre kontraindikácie a pod. Preto si musíme uvedomiť, že právo na očkovanie má každý a zároveň nesieme zodpovednosť pred spoločnosťou.

RÚVZ Žiar nad Hronom

NA SLOVÍČKO SO ZÁCHRANÁROM

• Sú v živote okamihy, kedy rozhodujú minúty či dokonca sekundy a hoci myšlienky na tieto momenty rýchlo zaháňame, je dobré byť na ne pripravený.

V nasledujúcich riadkov sa venujeme druhej najčastejšej príčine úmrtia v Európe, náhlej cievnej mozgovej príhode, ktorú skôr poznáme ako porážka, či mŕtvica. Nepostihuje len starších ľudí, ako sa mnohí nesprávne domnievajú, ale týka sa aj mladých ľudí, keďže, okrem iného, súvisí s nesprávnou životosprávou a vysokým krvným tlakom. Našťastie jej príznaky sú veľmi ľahko rozpoznateľné. Nesmú sa však podceniť, pretože pri cievnej mozgovej príhode je čas rozhodujúci. Do 3 hodín od jej vzniku je možné postihnuté cievy spriechodniť zákrokom zvaným trombolýza.

Ako môžeme rozpoznať príznaky cievnej mozgovej príhody?

Jedná sa o "náhlu" príhodu a toto slovo vystihuje aj jej priebeh. Postihnutý sa v jednom okamihu zdá byť úplne zdravý a vzápätí môže začať rozprávať nezmysly, komoliť slová, zasekne sa v reči alebo sa nevie vyjadriť. Môže sa tiež zmeniť symetria tváre a tela – poklesne kútik úst alebo začne zrazu škúliť na jedno oko. Môže sa sťažovať, že na jedno oko nevidí, môže mu poklesnúť jedna ruka a noha, môže stratiť rovnováhu a nie je schopný kráčať. Príznakom býva aj náhla úporná bolesť hlavy, zvracanie, prípadne epileptický záchvat. Človek niekedy upadá do bezvedomia. Pri takýchto príznakoch je dôležité nečakať, že príznaky odznejú samé od seba. Treba rýchlo konať. Je lepšie sa v podozrení na cievnu mozgovú príhodu mýliť, ako pomáhať neskoro!

Ako postupovať, ak máme podozrenie na cievnu mozgovú príhodu?

Volať záchranku. Oznámte ČO sa stalo, KDE sa nachádzate, KEDY sa udalosť stala a AKO sa prejavuje (aké sú príznaky)

Uložiť postihnutého do stabilizovanej polohy, aby mu nezapadol jazyk a sledovať, či dýcha. Snažiť sa s ním komunikovať a v prípade zhoršenia stavu opätovne volať záchranku, kde nám poradia, ako postihnutému pomôcť.

Ak je pacient v dobrom stave, dýcha sám a dobre komunikuje, zostať v kľude a snažiť sa upokojiť i postihnutého.

Pokiaľ to nie je nevyhnutné, nepodávať jedlo ani tekutiny – postihnutý môže mať ťažkosti s dýchaním a prehĺtaním, hrozí vdýchnutie tekutiny.

JARNÉ ŠALÁTY

→ Brokolicový šalát s cestovinou

Suroviny: niekoľko ružičiek brokolice, 130 g cestovín, 100 g kuracích pŕs, 2-3 lyžice majonézy, 2-3 lyžice mlieka, čierne korenie, soľ, olivový olej
niekoľko ružičiek brokolice

Postup: Brokolicu rozoberieme na menšie ružičky a uvaríme do polomäkka v osolenej vode, alebo na pare. Scedíme a necháme vychladnúť. Kuracie mäso osolíme, okoreníme, upečieme vo vyhriatej rúre a pokrájame na väčšie kúsky. Cestoviny uvaríme v osolenej vode s olivovým olejom. Scedíme a necháme vychladnúť. Všetko preložíme do misy a zalejeme zálievkou.
Zálievka: Majonézu vymiešame s mliekom, ochutíme soľou, korením a premiešame. Podávame dobre vychladené.

← Ľahký kurací šalát s medovo-horčicovou zálievkou

Suroviny: 2 ks kuracích pŕs, 1 plechovku konzervovanej kukurice,1 plechovku konzervovanej červenej fazule, 2 paradajky, 1 cibuľu, 1 strúčik cesnaku, petržlen - vňať, korenie na kurča
Zálievka: 1/3 lyžice olivového oleja, 3 lyžice octu, 3 lyžice horčice, 2 lyžice medu, 2 strúčiky cesnaku, ½ lyžičky tymianu

Postup: Kuracie mäso opláchneme a vysušíme utierkou. Nakrájame na kocky a posypeme korením. Vložíme do chladničky marinovať na cca 60 minút a potom ho osmažíme domäkka.
Kukuricu a červenú fazuľku scedíme z nálevu a necháme odkvapkať, vložíme do väčšej misky. Pridáme papriku a paradajky nakrájané na väčšie kocky, pričom prebytočnú šťavu z paradajok odstránime. Do misky pridáme cibuľu nakrájanú najemno, nasekaný petržlen a prelisovaný cesnak.
Do misky so zeleninou pridáme kuracie kúsky a premiešame.
Pripravíme si zálievku: Ocot, olej, horčicu, med, tymian a drvený cesnak zmiešame v miske a necháme cca 20 minút odpočívať. Nakoniec zeleninovo-kurací šalát zalejeme zálievkou, poriadne premiešame a môžeme servírovať.

↓ Fitnes šalát

Suroviny: 1 hlávka ľadového šalátu, 1 žltú a zelenú papriku,1 uhorku 1, paradajku, reďkovku, kukuricu a olivový olej, 1 lyžica jajlčného octu, mleté biele korenie, soľ.

Postup: Umytú zeleninu nakrájame a v mise pokvapkáme olejom,ktorý sme vymiešali s octom, soľou a korením. K šalátu môžeme pridať strúhaný syr alebo mozzarellu.

↑ Šalát s krabími tyčinkami

Suroviny: biela kapusta, sterilizovaná kukurica, 1 balenie krabích tyčiniek, 1 paprika, jarná cibuľka, soľ, korenie

Postup: Kapustu nakrájame, vložíme do šalátovej misy, pridáme kukuricu, na kolieska nakrájané krabie tyčinky, papriku a cibuľku. Osolíme , okoreníme a podávame.

JUBILANTI NAŠEJ OBCE

50 rokov
Ing. Miroslav Hric
Ľubica Mikulová
Miroslav Mikula
Valéria Dunčeková
Janka Gašparová
Jana Koková
Lýdia Köszegyová
Jozef Zachar

∞

55 rokov
Vladimír Valenta
Anna Hurtíková
Ján Vajs
Lýdia Báťová
Miroslav Báťo

60 rokov
Blažena Gašparová
Ľubica Čamajová
Emília Rozinayová
Milan Zverka

∞

65 rokov
Ján Fríbert
Bernardína Kadárová
Mária Weberová
Peter Kadár
Mária Hricová
Anna Futáková

70 rokov
Štefan Tóth
Jozef Gašpar
Elena Gašparová
Milan Páleník
Peter Grolmus
Mária Páleníková
Oľga Jelžová

∞

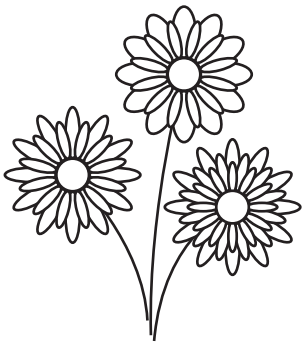
75 rokov
Jozef Mikula
Ladislav Lalo
Severín Fialka
Jozef Vanka
Anna Köszegyová

80 rokov
Etela Lalová
Rozália Černáková
Emília Marečeková
Gizela Dobrotková

∞

85 rokov
Magdaléna Dunčeková
Rozália Grolmusová
Anastázia Froncová

Všetkým našim jubilantom srdečne blahoželáme.

ŠTATISTICKÝ PREHĽAD OBYVATEĽOV

Počet obyvateľov v obci k 31.03.2018	473
Deti do 15 rokov	64
Občania nad 15 rokov	409
Chlapcov	35
Dievčat	29
Mužov	206
Žien	203
Priemerný vek	45

Odhlásení:
- Lenka Konušová
- Patrícia Valková
- Radomír Mrenica
- Dana Engelová
- Štefan Engel
- Jakub Engel
- Júlia Golhová
- Oľga Čeryová

Narodení:
- Sarah Košinová
- Max Schmidt
- Matej Beňo

Prihlásení:
- Ján Černák
- Adam Paučo
- Ivana Paučová
- Adam Paučo ml.
- Kristína Poljaková
- Pavol Siekela
- Patrícia Michňová
- Roman Fríbert
- Anna Mária Krasoň
- Julián Fialka
- Vojtěch Fialka
- Adriana Pribilincová
- Michaela Slováková
- Peter Slovák
- Peter Slovák ml.

Zomrelí:
- Margita Pacalová
- Helena Šusterová
- Helena Eremiášová
- Mária Hricová
- Rastislav Ondrík
- Ondrej Janov
- Emília Melišeková
- Emília Báťová
- Anna Grolmusová - rodáčka

KOMUNÁLNY A SEPAROVANÝ ODPAD ZA ROK 2017

OSTATNÝ ODPAD

KOMODITA	TONY
papier a lepenka	0,34
sklo	12,5
kompozitné obaly	0,92
šatstvo	0,84
textílie	0,44
vyradené elektr. zariadenia	1,66
plasty	9,135
hliník	0,308
železo a oceľ	1,87
zmiešané kovy	2,435

NEBEZPEČNÝ ODPAD

žiarivky a iný odpad s ortuťou	0,04
vyradené zariadenia –ClPUH	0,61
oleje a tuky	0,17
farby, lepidlá	0,99
vyradené elektr. zariadenia	1,4

KOMUNÁLNY ODPAD

zberné nádoby	28,125

OBJEMOVÝ ODPAD

kontajnery	15,82

SNP 600/94, Žiar nad Hronom, 965 01

Sociálny taxík

Prevoz občanov do zdravotných zariadení
v BB kraji od **januára 2018**

- odvoz občanov s nepriaznivým zdravotným stavom a ZŤP
- možnosť prevozu občana aj s invalidným vozíkom
- možnosť preplatenia dopravy cez Úrad práce
- objednávanie **2 dni vopred**

kontakt: 0903 558 929 - SČK ZH
0915 047 351 - SČK vodič
mail: ziar@redcross.sk

SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ

www.ziarnadhronom.redcross.sk

Občasník obce Slaská. Vydáva obec Slaská, Slaská 17, 966 22 Lutila. IČO – 00320994. Adresa redakcie: Obecný úrad Slaská, Slaská 17, 966 22 Lutila. Tel./fax: 045/6726132. Vyšlo: apríl 2018. Tlač: ForPress NITRIANSKE TLAČIARNE s.r.o.. Cena: Nepredajné.